

30 години от убийството на Георги Марков

През септември се навършиха 30 години от убийството на българския писател, драматург и публицист Георги Марков. Най-известният български дисидент от времето на социализма е прободен в десния крак от неизвестно лице на моста „Уотърлу“ в Лондон на 7 септември 1978 г. и умира четири дни по-късно в резултат на отравяне на кръвта. Самият Марков разказва, че го е блъснал човек, който се навел да вземе падналия си чадър – от тук и станалото нарицателно в цял свят понятие „български чадър“, което означава особено мъчителен и изобретателен начин за ликвидиране на противника.

снимка: „Ройтерс“

Убиецът на писателя е все още неизвестен, а според българското законодателство на 11 септември изтече 30-годишната давност за водене на следствено дело в България, постановление за прекратяване по давност обаче не е подписано. Директорът на националното следствие Бойко Найденов заяви, че разследването ще продължи още 22 години, тъй като се отнася не само за това убийство, но и за покушението в Париж срещу друг български дисидент, Владимир Костов, извършено по сходен начин. Според българското законодателство давността за разследване на такива случаи е 35 години и то може да бъде про-

дължено със 17 години и половина, ако следствието е било прекъсвано. Бойко Найденов съобщи също, че възнамерява да ангажира още следователи по случая. „Моята идея е да привлечем по-млади хора, необременени от миналото и несвързани с миналото“, посочи ръководителят на Националното следствие. Британската полиция също поднови разследването за убийството на Георги Марков срещу „неизвестен извършител“. От Скотланд Ярд са поискали тази пролет достъп до архивни документи, както и позволение за разпит на над 40 свидетели, повечето от които са бивши служители на Държавна сигурност. Британското външно министерство засилва натиска върху България да окаже съдействие убиецът на Марков да бъде изправен пред съд. „Ние искаме потвърждение от българските власти, че сътрудничеството ще продължи и че досиетата и архивите ще останат отворени и след като изтече срокът на давност“, е заявил представител на министерството пред „Индипендънт“.

ЖИЗНЕН ПЪТ В БЪЛГАРИЯ

Георги Иванов Марков е роден на 1 март 1929 г. в София. Завършва Първа мъжка гимназия и индустриална химия. След дипломирането си работи като инженер-технолог и преподавател в техникум. На 19 го-

дини заболява от туберкулоза и в санаториума, където се лекува, прави първите си литературни опити. През 1957 г. издава „Целзиева нощ“, две години по-късно излиза романът му „Победителите на Аякс“ (1959) и два сборника разкази и новели (1961). През 1962 г. спечелва годишната награда на Съюза на българските писатели за романа си „Мъже“ и впоследствие е приет за член на Съюза на българските писатели. Работи като редактор в издателство „Народна младеж“. Сборниците разкази и новели „Портретът на моя двойник“ (1966 г.) и „Жените на Варшава“ (1968 г.) го утвърждават като един от талантивите писатели на 60-те години. Автор е на редица театрални пиеси, повечето от които са свалени от сцена: „Да се провреш под дъгата“, „Асансьорът“, „Атентат в затворената улица“, „Комунисти“, „Аз бях той“. Романът „Покривът“ (1959), описващ срутването на покрива на цех в металургичния завод „Ленин“, е спрял от печат. Георги Марков е съсценарист на телевизионния сериал „На всеки километър“, замислен като разказ за антифашистката съпротива. Месеци наред писателят работи в секретния архив на Министерството на вътрешните работи. Създава образа на полица Явелински (Никола Гешев), когото превръща в главно действащо лице. По-късно обаче името на Георги Марков е премахнато от надписите на филма и не е включено

в Указа за удостояване на авторите с Димитровска награда. През 2001 г. Георги Марков е удостоен посмъртно от президента Петър Стоянов с орден „Стара планина“ (първа степен) „за цялостното му творчество, което заема достойно място в българската литература и драматургия, както и за непримиримата му гражданска позиция по времето на комунизма в България“.

ПИСАТЕЛ-ДИСИДЕНТ

Липсата на творческа свобода принуждава Георги Марков да емигрира. Самият той пише, че напуска България поради чувството за непоносимост. През 1969 г. пиесата му „Аз бях той“ (режисьор Методи Андонов) е спряна и забранена веднага след вътрешната премиера в Сатиричния театър. Още на следващия ден Марков, който има изходна виза, напуска страната и заминава за Италия при брат си Никола. Писателят решава да остане завинаги на Запад, след като през септември 1971 г. не получава удължение на българския си паспорт. „Погледнах назад към

България и ми се стори, че тъкмо природната хубост изостряше още повече чувството за непоносимост спрямо грозния живот, който лично аз и мнозина като мен трябваше да живееят. Като че ли природата, история и национален дух бяха установили твърде ясен критерий за красиво и грозно. Аз си мислех, че беше наистина невъзможно за мен да остана да живея в България и да бъда себе си. Самото живеене в страната представляваше безкрайна верига от компромиси. Дори борбата срещу компромисите беше компромисна. Нивото на отношенията между общество и индивид беше извънредно низко“, пише по-късно в „Задочни репортажи“.

Писателят се установява в Лондон, където учи английски и започва работа като журналист в българската секция на Би Би Си (1972). Сътрудник е на радиостанциите „Дойче веле“ и „Свободна Европа“. „Ако някой на този свят е писател, той винаги и при всички обстоятелства пише. И той винаги и при всички обстоятелства търси трибуна, т.е. да публикува. И когато тази трибуна

му се отказва в родната му страна, талантът му го задължава да я намери, където може“, казва Марков. Още през лятото на 1971 г. Шесто управление на ДС започва разработката на писателя

Той е изключен от Съюза на българските писатели през 1972 г. и е осъден от българския съд задочно на 6 години и 6 месеца затвор като невъзвращенец по чл. 101 и 108 от Наказателния кодекс за „поставяне в услуга на чужди организации във вреда на НРБ (...) написал коментари и есета с клеветнически твърдения засягащи държавния и обществен строй на НРБ“. Произведенията му са иззети от библиотеките. Името му потъва в забвение. Държавна сигурност му съставя досие от 16 тома, в което писателят фигурира под кодовото име „Скитник“.

През 1974 г. на лондонска сцена се играе пиесата на Марков „Да се провреш под дъгата“, а в Единбург пиесата „Архангел Михаил“, написана на английски, печели първа награда. Новелите „Достопочтеното шимпанзе“, написани в съавторство с Дейвид Филипс, излизат посмъртно. През

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ 12
ПОЛКОВНИК

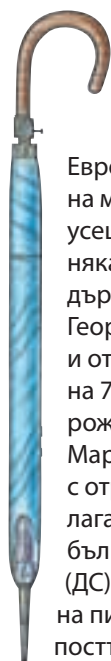
1975 г. Георги Марков сключва брак с Анабел Дилк и една година по-късно се ражда дъщеря му Александра Райна. От 1975 г. до 1978 г. Марков работи над своите задочни репортажи, които се излъчват всяка седмица по Радио „Свободна Европа“.

„ЗАДОЧНИ РЕПОРТАЖИ ЗА БЪЛГАРИЯ“

Задочните репортажи на Марков са своеобразни послания, които писателят отправя към своите сънародници в родината. Милиони българи слушат изпълнените с изобличителен патос репортажи от ноември 1975 до юни 1977 г. по забраненото и заглушавано от тогавашната власт радио „Свободна Европа“. Излъчени са в общо 137 емисии. Репортажите съдържат остри критики към недостатъците на социалистическия строй и лично към Тодор Живков. Предавания се записват и анализират от Държавна сигурност. В една запазена строго секретна справка от юли 1976 на Шесто управление на Държавна сигурност пише: „Невъзвръщението на Георги Марков (бивш член на СБП) е активен сътрудник на радиостанциите „Дойче веле“ и Би Би Си. Него можем да причислим към тежката артилерия на идеологическата диверсия, провеждана от противника чрез радиопропаганда. В своите беседи Г. Марков обхваща широк кръг въпроси от областта на идеологията, културата и изкуството, които се поднасят често в приемлива и въздействаща форма. Всички материали са пропити от злостен антикомунизъм и омраза към всичко, свързано с партията и нейната дейност. Като червена нишка през всички излъчени досега материали минава темата за „пораженията“, които е нанесла БКП в областта на икономиката, културата и особено върху духовните ценности и добродетели на българския народ. Цялата дейност и поведение на партийните и държавни ръководители възпитавали у народа страх, доносничество, заинтересованост, лакейство и безпринципност.“ С десекцията, която прави на социалистическото общество, Марков става прекалено

неудобен за тоталитарната власт. Нещо повече – той се превръща във враг на режима, който го ликвидира по най-брутален начин. След излъчване на репортажите Марков нееднократно получава сведения, че ще бъде убит. Информация за подготвяното убийство достига и до брат му. Никола Марков получава сведение, че ДС ще убие Георги Марков през февруари 1978 г. при посещението му в Мюнхен. Затова писателят отменя два пъти пътуването си. През пролетта на същата година анонимен глас го заплашва по телефона в Лондон, че трябва да спре да пише за „Свободна Европа“ иначе ще бъде ликвидиран: „*Няма да е този път, но ще е скоро. Няма да станеш мъченик. Ще умреш като от естествена смърт, от отрова, която Западът нито може да открие, нито да лекува последствията.*“ След смъртта на писателя четирима българи основават фонд „Георги Марков“ и още през 1980 – 81 г. издават в Цюрих „Задочни репортажи“ в два тома. През 1983 г. книгата излиза в Англия, а следващата година – в САЩ. В България публикуването на „Задочни репортажи за България“ става възможно едва през 1990 г.

МИСТЕРИОЗНИЯТ „БЪЛГАРСКИ ЧАДЪР“

Девет месеца след излъчването на задочните репортажи по радио „Свободна Европа“, край автобусната спирка на моста „Уотърлу“, Георги Марков усеща убождане в крака, след като някакъв човек зад него изпуска чадъра си и се навежда да го вдигне. Георги Марков не вижда лицето му и отминава своя убиец. Това става на 7 септември 1978 г., на 67-ия рожден ден на Тодор Живков. Марков е ранен в дясното бедро с отровна сачма, която се предполага, че е изстреляна от агент на българската Държавна сигурност (ДС). Здравословното състояние на писателя рязко се влошава и той постъпва на следващия ден в лондонската болница „Сейнт Джеймс“, където умира на 11 септември от отравяне на кръвта. Погребан е в гробището на Уитчърч Кеноникорум, Югозападна Англия. След втората ау-

топсия в дясното му бедро е открита сачма от платиново-титанова сплав с диаметър 1,7 милиметра с четири микроскопични отвора, която е съдържала силна отрова със забавено действие – вероятно рицин.

ИСТИНАТА ЗА УБИЙСТВОТО НА ГЕОРГИ МАРКОВ

На 26 август 1978 г. в парижкото метро, на спирката на площад „Етоал“, е извършен подобен опит за убийство срещу друг известен български дисидент – журналиста Владимир Костов. Костов също вдига висока температура, но оцелява. Костов е служител на ДС и дългогодишен български кореспондент в Париж, който получава политическо убежище във Франция и започва да пише за „Свободна Европа“. След като научава за смъртта на Марков, той се подлага на операция. От гърба му френските лекари изваждат сачма, идентична с тази, извадена от крака на писателя. Това дава основания на британските следователи да подозират за атентата ДС, която евентуално е била подпомогната от КГБ. През 1990 г. Великобритания официално настоява България да разследва убийството на Георги Марков. „Аз вярвам, че Марков е убит в Лондон от агенти на българската Държавна сигурност, изпратени от Тодор Живков. Използваното оръжие е доставено на ДС от КГБ. Това е и позицията на британските власти. Има значително количество доказателства в полза на това твърдение“, казва в интервю за в. „Дневник“ британският политик Лорд Никълъс Уилям Бетел. Неразгадана до ден днешен остава и смъртта на Петър Симеонов – дългогодишен служител на Би Би Си. Президентът д-р Желю Желев поема ангажимент за разкриване извършителя на престъплението срещу Георги Марков. На 21.10.1990 г. започва разследване под ръководството на ген. Кацамунски, но до особен напредък не се стига. Според в-к „Литературен Форум“ през януари 1990 г. ген. Владимир Тодоров (началник на Първо главно управление на ДС) е унищожил 16-томното досие на Георги Марков, който е фигурирал в ДС под псевдоним „Скитник“. През 1992 – 1993 г. се води дело срещу двама генерали

– Владимир Тодоров и Стоян Савов. Славов признава, че е наредил досието да бъде предадено на Тодоров. Два дни преди започването процесът за унищожаване на досиетата на Георги Марков ген. Стоян Славов се самоубива. Дългогодишният шеф на Първо главно управление на Държавна сигурност генерал Васил Коцев, който според в. „Таймс“ е оперативен ръководител на убийството на писателя, загива в автомобилна катастрофа при неизяснени обстоятелства, а досието му е унищожено. Ген. Владо Тодоров е осъден само на 10 месеца затвор. „Една от най-големите манипулации, която беше извършена, и тя е дело на хората, свързани с ДС, е че веднага след промените ДС, която по принцип не огласява своите агенти, обяви, че Георги Марков е бил агент“, казва Христо Христов от в. „Дневник“, който води независимо журналистическо разследване по случая „Марков“.

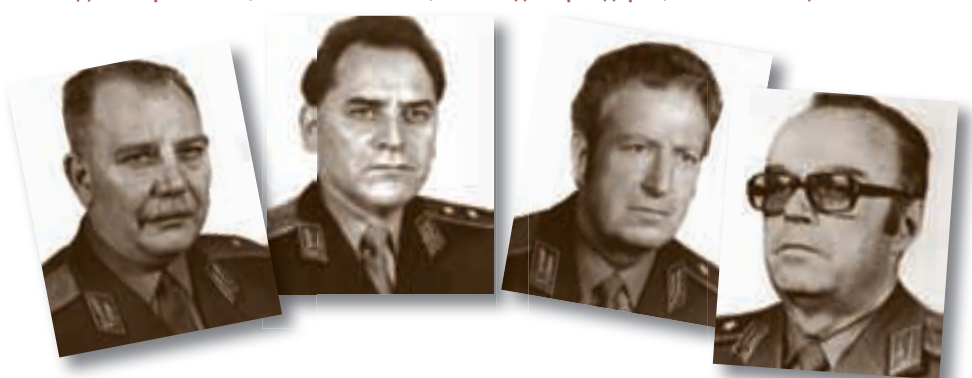
След дългогодишни разследвания за физически изпълнител на убийството е заподозрян Франческо Гулино (Джулино) – данчанин с италиански произход и агент на Първо главно управление на Държавна сигурност с прякор агент Пикадили. Той е вербуван от ДС през 1970 г., след като е арестуван в България за контрабанда и незаконна търговия. Притежавал е четири паспорта с различни имена. Преминал е специална подготовка в Първо главно управление на ДС (разузнаването) в началото на 1978 г. Веднага след убийството на Марков Гулино е извикан в България и награден с медал и безплатна почивка. Лично ген. Васил Коцев разписва заповед за отпускане на финансова помощ на Пикадили, която му се дава до разпада на комунизма. През 1992 г. следователят по случая „Марков“ Богдан Карайотов се натъква в архива на разузнаването на досието „Пикадили“ и установява, че на агента е поставена специална поръчка за Скитник, която той се наема да изпълни. В досието е намерено ръчно изписаното от ген. В. Тодоров указание да се постави задача на Пикадили да работи с оглед на замисленото по Скитник. Тези важни документи впоследствие изчезват от досието, което означава, че то е прочистено. Още в началото на

следствието е назначена комисия от специалисти по съдебна медицина. Експертната на българските лекари потвърждава становището на английските специалисти, че смъртта на Марков е насилствена. Установено е, че Пикадили е бил в Лондон деня на атентата срещу Марков – 7 септември 1978 г. Гулино е разпитан през 1993 г. в Копенхаген, но не е задържан, тъй като България не предоставя исканите от Дания и Великобритания документи за неговото сътрудничество с ДС и месец по-късно агентът изчезва безследно от Дания. Разсекретените по съдебен път дела на Първо главно управление (ПГУ) разкриват, че разработката срещу Георги Марков под името „Скитник“ е била специално обсъдена в КГБ в Москва. Планирано е „обстановката около „Скитник“ да бъде детайлно изучена за целите на провеждането на ОМ (остро мероприятие) и обектът да бъде обезвреден“. В архивите се намира и тайно споразумение между българското и съветското разузнаване, по силата на което ПГУ получава от КГБ достъп до бързо действащи отрови и механични уреди за тяхното безшумно изстрелване. „В настоящия момент се явява необходимост Първо главно управление на КГБ да предостави на Първо главно управление (ПГУ) на МВР следните специални средства: Уреди за безшумно, механично изхвърляне на специални игли, съдържащи бързодействащи отрови – комплект“, пише в приложение към строго секретния Перспективен план за взаимодействие между разузнаванията на комунистическа България и СССР. През 1994 г. бившият директор на съветското контраразузнаване ген. Олег Калугин пише в книгата си „Майстор на шпионажа“, че Тодор Живков разпорежда убийството на Георги Марков и че тогавашният вътрешен министър Димитър Сто-

янов е участвал в организирането на убийството. Калугин твърди, че убийството е извършено с химикалка с монтирана на върха сачма с отровна капсула с рицин и че отровата е разработена в лабораториите на КГБ. Според него ръководители на операцията по убийството на писателя са били ген. Васил Коцев и ген. Владимир Тодоров.

През 1999 г. е пенсиониран набързо титулярният следовател по случая делото Богдан Карайотов, който смята, че убийството на Георги Марков е организирано от бившата Държавна сигурност. Още през 2000 г. прокуратурата прави предложение за прекратяването на разследването, което е отхвърлено от Софийския апелативен съд. Разследването поема следователят Андрей Цветанов. Той подхвърля абсурдната теза, че смъртта на Марков се дължи на лекарска грешка. „През последните години следователят по делото Андрей Цветанов, назначен през 2001 г., лансира версията, че причината за смъртта на Марков е грешка на лекарите в лондонската болница, в която е бил приет. В същото време Цветанов игнорира всички доказателства по делото, събрани от предишния разследващ екип (включително и досието „Пикадили“), които доказват, че убийството е подготвено и извършено от Живковото разузнаване с помощта на КГБ. Ако следователят приключи разследването с мнението за съдебна грешка, това вероятно ще предизвика нов международен скандал“, пише журналистът Христо Христов. През септември тази година семейството на Георги Марков в откритото писмо, адресирано до главния прокурор на България и до директора на националното следствие, поиска да бъде сменен ръководителят на следователския екип Андрей Цветанов заради отявлението му бездействие

Ген. Димитър Стоянов, ген. Стоян Славов, ген. Владимир Тодоров, ген. Васил Коцев

и липса на професионализъм. Родните на Марков настояват следствие-то да вземе под внимание публикуваните неотдавна архивни документи, които потвърждават, че тогавашните български тайни служби са наредили Марков да бъде ликвидиран. Въпреки декларацията готовност от няколко български правител-

ства (включително от президентите Желю Желев и Петър Стоянов), не е установена истината за бруталното зрелищно ликвидиране на писателя- дисидент. Поръчителят и прекият извършител на това поръчково убийство са забулени в мъгла. Българското разследване стигна до омагьосан кръг, над който тегне

сянката на „българския чадър“. Най-разпространена в целия свят остава версията, че убийството на Георги Марков е политическо и е дело на Държавна сигурност, но мистери-ята около този атентат от времето на Студената война остава все още неразгадана.

Мария Захариева

Книгите на Христо Христов

„УБИЙТЕ „СКИТНИК“

Книгата на журналиста Христо Христов „Убийте „Скитник“: Българската и британската държавна политика по случая „Георги Марков““ показва, че

убийството на моста „Уотърлу“ в Лондон е било поръчано от висшето комунистическо ръководство и извършено от тайните служби на България. „Виновник за убийството, към когото водят резултатите от моето разследване, са бившите комунистически власти. Това обаче никога не беше доказано поради упорития отказ на българското правителство да сътрудничи на разследването“, казва Христов. Той посочва като евентуален пряк извършител на убийството Франческо Гулино, който е изпълнил поръчка на ПГУ на ДС. От досието на „Пикадили“ в разузнаването се разбира, че в края на 1977 г. на агента е поставена единствена задача да неутрализира „Скитник“. Гулино най-малко четири пъти е изпращан от службата в Лондон. Последната среща с „Пикадили“ е проведена от неговия водещ офицер полк. Мичо Генковски на 7 април 1990 г. в Будапеща. Христо Христов многократно се среща с отказа на държавни служители да му дадат достъп до архива. През 2002 г. спечелва дело срещу бившия министър на вътрешните работи Георги Петканов, а по-късно и срещу директора на НРС ген. Кирчо Киров, отказали да допуснат журналиста до ключовия архив

за убийството на Марков в разузнаването. Журналистът е открил в архивите над 25 ценни секретни материали. В секретно решение на Политбюро на ЦК на БКП от 1973, подписано от Живков, се дава разрешение на ДС да извършва убийства зад граница на лица, които „се занимават с активна вражеска дейност“. Христов се натъква и на секретен отчет за дейността на I отдел за 1971 г. от който става ясно, че същата година има само едно дело за оперативна разработка: „ДОР „Скитник“, с обект писател, от вражеско семейство и политически нестабилен, заминал през 1969 г. на Запад и отказва да се завърне в страната. Установено е, че поддържа близки контакти с изменници и невъзвращенци, направил опит да изнесе свои произведения за издаване там, а напоследък прави постъпки за работа в отдела за България към Би Би Си.“ В архива на бившето Второ районно управление (ВГУ) Христов открива регистрационен дневник, в който срещу името на Георги Марков е написана на ръка: „Убит Лондон“. В писмо на ВГУ до ДС срещу името на писателя е написано: „Убит през месец септември 1978 г. в Лондон“. От книгата става ясно, че последният началник на ПГУ ген. Владимир Тодоров, осъден за унищожаването на част от досиетата на писателя, е излъгал Върховния съд през 1992 за алибито си в деня, в който досието на Марков е изискано от архива на разузнаването и после изчезва. В книгата се говори за три убийства – физическото убийство на Георги Марков през 1978 година, убийството на името на писателя, осъществено чрез лъжите, че той е бил агент на българските тайни служби и убийството на вярата, че

е възможно да се покаже и разкрие истината под претекст, че това би накърнило престижа на България.

„ДВОЙНИЯТ ЖИВОТ НА АГЕНТ ПИКАДИЛИ“

Така се нарича новата книга на Христо Христов, която излезе през септември тази година. След сложни съдебни дела журналистът успява да се добере до 97 досиета и разкрива детайли от подготовката и заплащането на агент Пикадили, както и за близките отношения между българските служби и съветското КГБ във връзка с убийството на Марков. Христов установява, че Пикадили е минал през сериозно обучение и след убийството на писателя се връща в България, за да получи медал и безплатна почивка. ПГУ инвестира в агента около 100 000 долара и два пъти е награден с медал на ДС „Заслуги към сигурността на България“. По заповед на ПГУ Пикадили посещава най-малко четири пъти Лондон. Отсяда в района на Южен Клапам, в непосредствена близост до дома на Марков. Досиетата също така разкриват, че българските тайни служби са уведомили колегите от КГБ за репортажите на Марков и тяхното пагубно въздействие. Христов също така е открил доказателства за сътрудничеството между ДС и КГБ за употребата на отрова за убийството. Две високопоставени български делегации са посетили КГБ в Москва месеци преди убийството. Според него Марков е убит с намазана с рицин стреличка, изстреляна от специално конструирана писалка, докато прословутият чадър е изпуснат наблизко само за отвличане на вниманието.

Световните медии за Георги Марков

„Индипендънт“, Великобритания: Секретни документи показват, че убиецът на Георги Марков е бил награден с медал. Българските власти закриха случая с убийството на дисидент—журналист в Лондон през 1978 г., нови документи по случая обаче хвърлиха нова светлина върху най-скандалния епизод на Студената война.

Покушението над журналиста Георги Марков в Лондон през 1978 г. от мъж със снабден с отрова чадър беше най-срамният епизод от Студената война и доведе до скъсване на отношенията между Великобритания и България. 30 години след това, когато българските власти са закрили случая, на годишнината от смъртта на дисидента в четвъртък секретни официални документи разкриха истината около убийството.

Документите от архива на българската национална разузнавателна служба Държавна сигурност разкриват, че са съществували дискусии относно покушението между КГБ и българските служби. Те показват как на заподозрения убиец Франческо Гулино, познат като агент „Пикадили“, е била дадена съответната мисия. Освен това сред документите е и съглашение между българските тайни служби и КГБ за осигуряването на бързодействаща отрова от Русия и нейната доставка.

„Ди Велт“, Германия : Това беше смърт като от шпионски филм – преди 30 години в Лондон българинът Георги Марков почина от отравяне с рицин, поставен в механизма на чадър. И двете идват от лаборатория на КГБ. Извършителят не беше открит.

По случая е създаден филм, написани книги, темата се върти в песни и телевизионни сериали. Много британци над 40-те реагират на изреча „смърт от чадър“ точно, както това прави говорител на Скотланд Ярд – те знаят веднага отговора. Името на жертвата: Георги Марков, мястото на престъплението – мостът Ватерло, оръжието на престъплението – специално конструиран чадър, от който убиецът изстрелва

капсула с рицин във вената на жертвата си – всички детайли са налице, все едно престъплението е извършено през изминалата седмица.

При това обаче в неделя смъртта на многократно отличения писател Марков ще бъде отбелязана за 30 път – и някои неща говорят за това, че родината му България, чиито комунистически лидер го е преследвал, направил го е изгнанник и най-накрая го е оставил да бъде убит в Лондон, с удоволствие ще остави случая открит.

„Икономист“, Великобритания: Датчанин с италиански произход е една от най-мистериозните фигури на Студената война. Кодовото му име е било „Пикадили“. Според български секретни документи, той е бил агентът убил Георги Марков, наричан с кодовото име „Скитникът“, български дисидент, който бе отровен в Лондон през 1978 г. Унищожаването на документи и официално възпрепятстване са направили следата студена, но в книга на българския разследващ журналист Христо Христов, която ще бъде публикувана на 6 септември, са обявени резултатите от проучването на 97 документа, които са били засекретени в миналото, придобити след три години на правна битка. Резултатите показват детайли около тренировката и плащанията на „Пикадили“ и тесните връзки между българските тайни служби и съветското КГБ във връзка с убийството. „Пикадили“, който е описан в документите като имащ „психиката на жалък международен престъпник“, е получил интензивно обучение и се е срещал с Васил Коцев преди убийството, а след изпълнението на задачата е получил медал. До 1990 г. „Пикадили“, с истинско име Франческо Гулино, е заемал синекурна длъжност, а днес следите му са заличени. Документите показват, че българските тайни служби са алармирали КГБ за вредите, причинявани от Марков, а след убийството участвалите агенти на КГБ също са получили медали.

„Вашингтон таймс“, САЩ: Убийството с чадър в Лондон може да остане неразкрито Любен Марков чака десетилетия да разбере кой е убил братовчед му с „отровния чадър“. Сега може никога да не разбере. Това е един от най-позорните неразрешени криминални случаи от времето на Студената война, българският дисидент Георги Марков е бил нападат в Лондон на 7 септември 1978 г. и почива четири дни по-късно. С изтичане на 30-годишната давност на случая България планира да закрие разследването, което ще попречи на британското разследване и ще остави без отговор спекулациите, че убийството е поръчано от българските тайни служби.

„Нешънъл Пост“, Канада : Убийството на българския дисидент Георги Марков е една от най-големите неразрешени мистерии от времето на Студената война. На 7 септември 1978 година Марков е бил убоден с чадър с отрова докато е пресичал лондонския мост Ватерло. Българинът умира четири дни по-късно. Наближава 30-ата годишнина от убийството и България съобщава, че се подготвя да затвори случая, тъй като изтича неговата давност. Това ядоса братовчедата на Марков, Любен Марков, който настоява за справедливост. „Разгневен и отвратен съм. Никой няма смелостта да разреши случая“, посочва Любен Марков.

Подробностите около убийството на Георги Марков фигурират почти във всеки документален филм за шпионски тактики, може би защото убийството с чадъра изглежда като излязло от филм за Джеймс Бонд.

Затварянето на случая намалява шансовете истината да излезе наяве. Генерал Владимир Тодоров, последният шеф на българското разузнаване в комунистическата епоха, излежа присъда от 14 месеца в затвора заради случая. Неговото престъпление? Унищожил е всички документи по случая с убийството на Марков.